

Overlegplatform dementie 17 mei 2024

GESPREKSTAFEL VEILIGHEID & VRIJHEID

KNELPUNTENKAART (Verbeterlab) op weg naar een mogelijke oplossing

KNELPUNT

wat is het knelpunt? Omschrijf het kort.

- Verantwoordelijkheid van de medewerker (ik ben verantwoordelijk, ik draag de verantwoordelijkheid en als er iets gebeurt ben ik de schuldige)
- Communicatie rond vrijheidsbepurende maatregelen en de risico's
- Ethische kwesties: verschillende verwachtingen, familie, medewerkers, organisatie
- Verminderde fysieke fixatie, maar wel verhoogde chemische fixatie
- Minder personeelsbezetting waardoor meer fixatie
- Code van de deur zorgt voor onrust bij bewoners
- Opleidingen "zorg" zijn nog steeds te veel gericht op veiligheid
- De nachten in de thuiszorg zijn moeilijk om vrijheid en veiligheid te kunnen garanderen.
- De stress van de medewerkers zijn een knelpunt, angst overheerst de durf om risico's te nemen.

- De keuze van heterogene groepen vormt een knelpunt om de balans tussen vrijheid en veiligheid te behouden.
- Jonge mensen met dementie hebben andere noden/behoefte en zijn vaak mobieler waardoor nood is aan onder ondersteuningsmogelijkheden (zowel menselijk als technologisch)
- Personeelsinzet: zowel kwantitatief (personeelstekort) als kwalitatief (bejegening)
- In de thuiszorg: mensen die zorg weigeren waardoor soms veiligheid in gedrang komt.
- Mensen met een andere origine: taalbarrières vormen vaak een knelpunt
- Op restaurant gaan, zich buiten begeven zorgt vaak voor een psychologisch knelpunt (zich niet op zijn/haar gemak voelen in een bepaalde omgeving)

BETROKKENEN

- Persoon met dementie
- Burger
- Medewerkers in de zorg
- Beleid
- Familie

ANALYSE

Wat is de invloed/impact op de persoon met dementie?

- Heel wat keuzes worden gemaakt voor de persoon met dementie.
- Persoon met dementie is vaak de dupe, want er wordt dikwijls gekozen voor veiligheid met inperking van vrijheid
- Bepaalde symptomen (zoals doolgedrag) wordt in sommige organisatie gebruikt als leidend om naar een “beschermd” afdeling te verhuizen met als gevolg inperking op vrijheid.
- De persoon met dementie is minder betrokken in keuzes maken.

Waarom is dit knelpunt nog niet opgelost?

- Medewerkers trekken de paraplu open van verantwoordelijkheid en kiezen voor veiligheid
- Er heerst binnen sommige medewerkers nog een te groot aandeel aan ‘drama denken’, ‘wat als het ergste zou gebeuren’- denken
- We handelen vanuit overbezorgdheid.
- Er wordt nog te weinig gereflecteerd over situaties.
- Er is een te grote focus op veiligheidsmaatregelen en risico’s te beperken. Dit wordt o.a. ook door inspectie in de hand gewerkt. De zorg is angstig om iets fout te doen.
- De kennis van mogelijke alternatieven ontbreekt.

Als we dit knelpunt kunnen oplossen, wat levert dit op?

- De persoon met dementie krijgt meer vrijheid
- Er is een verbeterde levenskwaliteit
- Er is autonomie in geborgenheid
- Mensen kunnen langer thuis wonen, waardoor ook minder druk op WZC’s.
- We werken meer persoonsgericht en minder in algemeenheden.

OP WEG NAAR EEN OPLOSSING

Welke ideeën zijn er richting oplossing?

- In kaart brengen van alternatieven
- Risico's durven nemen
- Medewerkers tools geven om risico's te durven nemen
- Visiegericht werken in organisaties
- Fixatie materiaal uit de organisatie (bannen) en nieuwe goede alternatieven in de plaats kopen
- De maatschappij sensibiliseren (creëren van bijkomende waakzame alerte ogen)
- Gedeelde verantwoordelijkheid
- Dwaaldetectie, de vorm in een mooi esthetisch jasje steken. (GPS spotters, naambandje maar in een mooie vorm zoals bijvoorbeeld verwerk in een juweelarmband etc.)

ACTIE TOT OPLOSSING

welke acties neem je om met deze oplossingen te experimenteren?

- Koppelen van goede persoon met persoon die mogelijks zou de weg kunnen verliezen= autonomie in geborgenheid, buddy, participatie, van waarde zijn voor elkaar
- In gesprek gaan met de betrokken: risico analyse, verwachtingen toetsen, afspraken maken
- Contactpersoon in crisis: gedeelde verantwoordelijkheid, de stress voor de zorg verminderen
- Meer durven loslaten
- Meer werken vanuit de visie
- Iedereen mee in het verhaal
- Mantelzorgparticipatie

GESPREKSTAFEL BUURTGERICHT WERKEN

OPDRACHT

Jullie krijgen 7 minuten bouwtijd: visualiseer je huidige werking/project of je droom m.b.t. "buurtgericht werken". Nadien worden de creaties mondeling toegelicht.

MONDELINGE TOELICHTING VAN LEGOCREATIES

OPEN HUIS

Taalopleidingen voor anderstaligen door middel van gezamenlijke kookactiviteiten (wereldkeukencultuur), tentoonstelling van Huis Van Alijn (zesdaagse), groentetuin in de tuin van Kina, crèche, ...

ZORGZAME BUURT

- Kwetsbare ouderen in de gemeente/het dorp rondom het WZC betrekken in de werking. De groenten uit de gezamenlijke, openbare moestuin mogen gebruikt worden door de bewoners van het WZC die op hun beurt soep maken voor de oudere, kwetsbare populatie van buiten het WZC.
- Vanuit de ziekenhuissetting op zoek naar mogelijkheden tot integratie van dieren in de zorg (therapie met paarden, honden, ...) rekening houdend met de strikte ziekenhuisregels. Daarnaast ook een droom om scholen te laten integreren/participeren in projecten in het ziekenhuis.

OP STAP

Uitstap naar de Gentse feesten, mossels gaan eten in Overmere Donk, Chinees afhalen voor bewoners,

DEMENTIEVRIENDELIJKE GEMEENTE

- Dementieklapper is dit jaar het project, toekomst: praatplaat (visueel vormgeven van alle initiatieven), stand met info over dementie op de markt.
- Het geheugenkoor georganiseerd door Dementievriendelijk Lievegem geeft ons de mogelijkheid om deel te nemen aan zangmomenten gevolgd door een gezellig ontmoetingsmoment. De visuele "open deur" symboliseert "iedereen mag zich welkom voelen".

OLDTIMERS

De organisatie die jaarlijks de oldtimermeeting organiseert gaan we gericht bevragen of er een mogelijkheid bestaat voor een prikkelarm bezoekmoment. Steeds de afweging behouden in functie van "mentale beeld" van de activiteit. Oldtimers bezoeken zonder het bijhorende geluid klopt ook niet altijd naar de belevingswaarde van de persoon met dementie.

GEZONDE BUURT

De netwerkcoördinator van de gezonde buurt (CM) doet de nodenbevraging zodat mensen uit de buurt elkaar kunnen ondersteunen waar nodig. Dit in functie van de "gezonde buurt" op diverse vlakken (beweging, ...)

OUDE (LEGO)SCHATTEN OP ZOLDER

Alle "niet-meer-gebruikte-lego" in de buurt verzamelen en vrij ter beschikking stellen op een lokaal toegankelijke plaats (zoals in Wetteren). Dit kan in een WZC, LDC, ...

TAXI BUDDY OF BUDDY TAXI

Met je eigen wagen of de wagen van je buddy op locaties geraken door één-op-één autoritten.

GROEN

- Groene rustplekjes: de tuin met groen en bloemen op het binnenplein van het WZC toegankelijk en uitnodigend maken voor bewoners/buren in en rondom de campus. De rustbanken binnen en buiten met zicht op de vijver (met grote vissen) is gezellig en ontspannend.
- Het WZC deelt de tuin met de sociale woningen rondom het WZC. Daarnaast zijn er ook katten die binnen en buiten lopen in beide voorzieningen.
- Het WZC heeft een moestuin dat door de buurt mee wordt onderhouden. Daarnaast is de cafetaria van het WZC ook een gezellige ontmoetingsplaats voor mensen die het Park De Vijvers bezoeken.
- Samen met wijkbewoners gezellige rustplaatsen organiseren (zuurstof voor dementie)

INLOOPHUIS DEMENTIE

Open deur om informatie te halen of aan te vragen rond dementie in al zijn facetten. Deelname als partner in netwerkmomenten van zorgzame buurten om zo de drempel te verlagen.

BUURTHUIS IN WZC

Om het dorp ook binnen de muren van het WZC te laten leven is het idee ontstaan om het lokale buurthuis van locatie in de toekomst te verplaatsen naar het WZC.

WELBI-PUNT

We organiseren intern een welbipunt (vaak met studenten): <https://www.welbi.be/nl>

(MULTI)CULTURELE AANDACHT

- Iftar organiseren voor medewerkers (cafetaria).
- OVERAL ANTOON: <https://www.aalter.be/overalantoon>

KINDEROPVANG

- De droom om een kinderopvang te organiseren waar onze bewoners zorgen voor de kinderen in de opvang (onder begeleiding).
- Bewoners doen vrijwilligerswerk in de crèche.

DIEREN OP BEZOEK

<https://www.catproject.be/>, <https://www.aapvzw.be/aamaai>, <https://stal-deyaert.weebly.com/>

SCHOOLBANKJE

De scholen komen regelmatig op bezoek in het WZC om gezamenlijk activiteiten te doen: interview rond oude beroepen, voorlezen, ...

LOKALE VERENIGINGEN

- De dansgroep en muziekschool houden regelmatig training/repetities in het WZC.
- Carnaval: het carnavalscomité komt in het WZC vergaderen.

MARKT

Twee maal per jaar organiseren we een lokale markt op de parking van het WZC, deelname aan de 100-jarigen stoet.

SCHOOL

- De speelplaats van de lagere school is de binnenkoer van het WZC: de bewoners hebben vaak contact met verschillende generaties.
- WZC-KLAS: p woensdagvoormiddag gaat de rusthuisklas door: van elke afdeling sluiten 1 à 2 bewoners aan in de klas.
- De studenten hebben de mogelijkheid om in het WZC te komen studeren.

GESPREKSTAFEL TECHNOLOGIE

Aan de hand van een digitale dobbelsteen kunnen er 6 categorieën van gespreksmethodieken worden aangekaart:

1. Opdrachten
2. Stellingen
3. Wist je datjes
4. Wat denk je bij volgende foto's
5. Vraag
6. Varia

Aandachtspunt: de nadruk ligt niet op niet-technologische hulpmiddelen, wel op laag- en vooral hoogtechnologische zaken. Gene focus op technologie die enkelingezet kan worden in woonzorgcentra, maar ook in thuissetting, ziekenhuis, semi-residentieel,...

Opdracht die aan bod kwam:

- Geef voorbeelden van technologie die je zelf gebruikt

Een greep uit de antwoorden:

- Hallo Jenny
- Telefooncirkel
- VR bril ism Artevelde Hogeschool
- VR bril ism Vives Hogeschool
- Silent disco (muziek, maar ook ingesproken)
- Multi sensory story telling
- Quick up projector
- Sensi valsensoren
- Slim incomateriaal
- DAZA systeem
- Silverfit (3D, Aloïs)
- Beleef TV

- Tovertafel
- Philips wekker met aangepast licht
- Medicatiedoos met alarm
- Tablets met beeldbellen
- GPS systemen (spotter, airtag, telefoon met live locatie, open huis in Zaffelare)
- Deursluitsystemen met badges, tijdslot, sleutels, aangepaste klinken (!belang van veiligheidsgevoel voor persoon met dementie)
- ...

Ervaringen over de verschillende systemen werden uitgebreid toegelicht en bevestigd.

Stellingen die aan bod kwamen en die bediscussieerd werden:

- Je kan het best aan de slag met 'huis-tuin en keuken' aanpassingen zodat technologie herkenbaar blijft en aansluit bij het normalisatieprincipe.
- Een camera in elke kamer waar de persoon met dementie verblijft, zou een goed voorbeeld zijn van het inzetten van technologie bij personen met dementie om diens veiligheid en zodoende kwaliteit van leven te ondersteunen en verbeteren.
- Moderne technologieën zijn te moeilijk voor mensen met dementie en hun mantelzorgers waardoor ze meestal niet bruikbaar zijn.
- Technologie in de zorg voor personen met dementie moet altijd gericht zijn op het verhogen van de kwaliteit van leven van de persoon met dementie

Wist je datjes die werden toegelicht en ervaringen gedeeld:

- ... je beroep kan doen op een ergo aan huis om je te ondersteunen in je zoektocht naar het juiste hulpmiddel of technologie?
- ... mensen met dementie beschikken over een 'lerend vermogen'?

Foto's die aan bod kwamen:

Vraag die aan bod kwam:

- Wat zijn volgens jou doelstellingen om technologie te gaan gebruiken?

Input van de deelnemers:

Doelstellingen kunnen zeer uiteenlopend zijn, voor verschillende doelgroepen (zowel persoon met dementie als mantelzorgers als hulpverleners).

Focus ligt op autonomie, vrijheid (vs veiligheid cfr. andere gesprekstafel), zelfredzaamheid, zinvolle dagbesteding en beweging.

-

